

Elintarvikelain mukaiset pakkotoimet, Inkoon A-kilta ry ruokajako/P Seulanto

ETYT 26.03.2026
113/11.06.00/2026

Täydentävät materiaalit
Tarkastuspöytäkirja 17.2.2026

Inkoon kirkonkylässä oleva toiminta tarkistettiin 11.2.2026 saapuneen valituksen elintarvikkeiden laadun johdosta. Tarkastus tehtiin ilmoittamatta samana päivänä, kun oli suunniteltu ruoanjakoa.

Tarkastuksella todettiin pakastamattomia helposti pilaantuvia elintarvikkeita, joiden viimeinen käyttöpäivä oli ylitetty 4 päivällä, pakastettuja elintarvikkeita, joiden laatu oli kärsinyt säilytyksessä ja olivat olleet säilytyksessä pidemmin, kun Ruokaviraston ohjeistettu aika, sekä että osa pakkasvarastoja oli täytettyjä sellaiseen asteeseen, että ilma ei enää päässyt kiertämään niissä.

Tarkastuksen yhteydessä annettiin suullinen määräys jääkaappien siivouksesta, dokumentoinnista, tuhoamaan kaikki elintarvikkeet, jotka ei voitu jakaa joko laatu- tai päiväyssyistä sekä toimittamaan dokumentointi tarkastajalle viimeistään seuraavana päivänä. Dokumentaatiota ei toimitettu.

Valitus, tarkastuksella 11.2.2026 todetut puutteet ja toiminnan aikaisemmat ongelmat näyttävät, että toiminta ei ohjeistusta ja aikaisempia pakkokeinoja huolimatta ole saanut elintarviketurvallisuuteen liittyvät puutteet haltuun, joten toiminta määrättiin välittömästi rajoittamaan toimintansa elintarvikelain 55 ja 64 § mukaisesti (Tarkastuspöytäkirja 17.2.2026).

Toiminnanharjoittajaa kuultiin koskien toimenpiteitä, kuulemisaika päättyi 20.3.2026. Toimija ei ole antanut vastinetta asiassa. Näin ollen ei ole syytä muuttaa toimenpiteitä. Toimenpiteiden ollessa edelleen ajankohtaiset, tulee ne ottaa lautakunnan käsiteltäväksi. (Sandström).

Ehdotus (Kuula)

Eteläjärjen ympäristöterveyslautakunta päättää pakkotoimenpiteistä alla olevan ehdotuksen mukaan:

VASTAAVA OSAPUOLI
Inkoon A-kilta/ Petri Seulanto
Grönkullantie 52
10210 Inkoo

KOHDE
Inkoon A-kilta ry Ruokajako
Grönkullantie 52
10210 Inkoo

ASIA

Määräys elintarvikelain 55 § mukaisesti
Inkoon A-kilta/ Petri Seulanto määrätään

- 1) Välittömästi rajoittamaan toimintaansa siten että sen puitteissa jaetaan ainoastaan teollisesti pakattuja kuivia elintarvikkeita, jotka säilyvät huoneenlämmössä, sekä pakastettuja elintarvikkeita, joissa on merkintä päivämäärästä, milloin tuote on tullut toimijalle.
- 2) Kirjallisesti ilmoittamaan elintarvikkeiden lahjoittajille yllä olevista rajoituksista.
- 3) Viikoittain kirjallisesti raportoimaan paikalliselle valvontaviranomaiselle mitä on tehty toiminnassakunnes voidaan todeta, että tehdyt toimet ovat olleet riittävät.

Määräys on voimassa siihen asti, että toiminnanharjoittaja on osoittanut ryhtyneensä riittäviin toimenpiteisiin, sekä että on näytetty, että toiminta kykenee harjoittaa laajennettua toimintaa elintarviketurvallisesti.

Toiminnanharjoittajan vastuulla on omalla aloitteellaan ilmoittaa viranomaiselle niistä tehdyistä parannuksista, jotka toivotaan huomioitavan mahdollista määräyksen kumoamista silmällä pitäen.

Viranhaltija voi kumota määräyksen heti kun toiminnanharjoittaja on ryhtynyt riittäviin toimenpiteisiin.

PERUSTELUT

- 1) Elintarvikelaki (297/2021) 6 § 1 mom.: Elintarvikealan toimijan on huolehdittava toiminnassaan siitä, että elintarvikkeet ovat kemiallisilta, fysikaalisilta, mikrobiologisilta ja terveydellisiltä ominaisuuksiltaan sellaisia, että ne ovat ihmisravinnoksi soveltuvia eivätkä aiheuta vaaraa ihmisen terveydelle. Toimijan on huolehdittava myös siitä, että elintarvikkeet tai niistä annettavat tiedot eivät johda kuluttajaa harhaan.
- 2) Elintarvikelaki (297/2021) 6 § 3 mom.: Edellä 1 momentissa säädetyn lisäksi elintarviketoiminnan on oltava sellaista, että tuotettavien, valmistettavien, säilytettävien tai käsiteltävien elintarvikkeiden turvallisuus ei vaarannu ja että elintarviketoiminta myös muutoin täyttää elintarvikesäännösten mukaiset vaatimukset.
- 3) Elintarvikelaki (297/2021) 15 §: Elintarvikealan ja kontaktimateriaalialan toimijalla on oltava järjestelmä, jonka avulla toimija tunnistaa ja hallitsee toimintaansa liittyvät vaarat ja varmistaa, että toiminta täyttää elintarvikesäännöksissä asetetut vaatimukset. Toimijan on kirjattava omavalvonnan tulokset riittävällä tarkkuudella.
- 4) Ruokaviraston ohje 931/04.02.00.01/2022, kohta 3: Ruoka-avussa, kuten muussakaan elintarvikealan toiminnassa ei saa olla elintarvikkeita,
 - joiden laatu on heikentynyt siten, että ne eivät ole ihmisravinnoksi soveltuvia tai turvallisia ihmisten terveydelle
 - joiden kylmä-/kuumaketju on katkennut
 - joita on säilytetty väärin, esim. epähygieenisesti
 - joiden joukossa on pilaantuneita elintarvikkeita tai biojätettä
 - joiden pakkaus on vaurioitunut siten, että se vaikuttaa sisällön turvallisuuteen tai ihmisravinnoksi kelpaamiseen
 - jotka saattavat johtaa kuluttajaa harhaan
 - joiden turvallisuutta voidaan jostain muusta syystä epäillä.

5) Ruokaviraston ohje 931/04.02.00.01/2022, kohta 11.4: Elintarvikkeita vastaanottaessa tarkastetaan niiden kunto ja ulkonäkö sekä päiväysmerkinnät. Pakkausmerkintöjen riittävyys ja luettavuus arvioidaan. Tarvittaessa pakkauksen voi avata aistinvaraista arviointia varten.

Vastaanottaessa pakattuja elintarvikkeita, on varmistettava, että elintarvikkeen käyttöaika mahdollistaa lahjoittamisen. Esimerkiksi elintarvikkeen viimeiseen käyttöajankohtaan on oltava riittävän pitkä aika, jotta elintarvikkeet ehditään jakaa ja/tai valmistaa siten, että kuluttaja ehtii käyttää ne turvallisesti.

Viimeisen käyttöajankohdan ohittaneita tuotteita ei saa vastaanottaa muuten kuin jäädytettyinä, ellei ruoka-aputoimija valmista niistä viimeistään viimeisen käyttöpäivän jälkeisenä päivänä kuumennettavaa ruokaa.

6) Ruokaviraston ohje 931/04.02.00.01/2022, kohta 11.4.1: "Viimeinen käyttöajankohta" tai "viimeinen käyttöpäivä" -merkittyjä elintarvikkeita ei yleisesti ottaen katsota enää päiväyksen umpeutumisen jälkeen turvallisiksi, vaikka ne olisivat aistinvaraiselta laadultaan moitteettomia. Lakisääteinen vaatimus on, että tällaiset elintarvikkeet on käytettävä viimeistään kyseisenä päivämääränä, eikä niitä saa enää käyttää, luovuttaa eikä myydä viimeisen käyttöpäivän jälkeen. Ruoka-aputoimintaan liittyen Ruokavirasto on kuitenkin tehnyt seuraavan viimeistä käyttöajankohtaa koskevan tulkinnan: Viimeisellä käyttöpäivällä merkitty elintarvike voidaan käyttää ruoka-avussa vielä viimeistä käyttöpäivää seuraavana päivänä, jos ruoka-aputoimija kuumentaa ja tarjoilee kuumennetun elintarvikkeen viimeistään viimeistä käyttöpäivää seuraavana päivänä.

7) Ruokaviraston ohje 931/04.02.00.01/2022, kohta 11.4.2: Parasta ennen -päivämäärä liittyy elintarvikkeen laatuun. Elintarvikkeen lahjoittaja vastaa tuotteen laadusta, kun tuote luovutetaan "parasta ennen" -päiväyksen ylittymisen jälkeen. "Parasta ennen" -päiväyksellä merkityissä tuotteissa saattaa päiväyksen ylittymisen jälkeen olla joitain laatuun liittyviä muutoksia, kuten esimerkiksi kuivumista tai värimuutoksia, mutta elintarvike on edelleen turvallista syödä. Elintarvikkeiden homehtuminen voi sen sijaan muodostaa terveydellisen vaaran, minkä vuoksi homehtuneet elintarvikkeet eivät kelpaa ihmisravinnoksi. Mitään yleistä aikarajaa ei voida antaa sille, kuinka kauan parasta ennen -päiväyksen jälkeen tuotteita voi myydä, luovuttaa tai käyttää. Jos elintarvikkeen laatu on aistittavilta ominaisuuksiltaan oleellisesti heikentynyt, ei tuotetta saa myydä, luovuttaa tai käyttää.

8) Ruokaviraston ohje 931/04.02.00.01/2022, kohta 11.7: Ruoka-aputoimijan kannattaa vastaanottaa vain sellaisia elintarvikkeita ja vain sellainen määrä, joka sen on mahdollista säilyttää ja jakaa eteenpäin ruoka-avussa. Jos ruoka-aputoimijalla jää elintarvikkeita vanhenemaan tai sellaista tarjolla ollutta ruokaa jakamatta, jota ei voi enää hyödyntää, on elintarvikkeeksi kelpaamattomat elintarvikkeet hävitettävä asianmukaisesti.

Myös pilaantuneet elintarvikkeet, joita ei voi enää jakaa eteenpäin, on kerättävä erilleen ja hävitettävä asianmukaisesti.

9) Ruokaviraston ohje 931/04.02.00.01/2022, kohta 12.2.2: Parasta ennen -merkittyjä elintarvikkeita saa jäädyttää myös parasta ennen -päiväyksen jälkeen, jos ne ovat aistinvaraisesti moitteettomia ennen ja jälkeen jäädyttämistä ja soveltuvat jäädyttämiseen.

Myyttä jääneet huoneenlämmössä säilytetyt helposti pilaantuvat leipomotuotteet ja puolitetut ja myymälässä pakasteesta sulatetut ja kuumennetut kalakukot saa valmistus-, paisto- tai sulatuspäivän päätteeksi jäädyttää tai pakastaa vähittäisliikkeessä ja lahjoittaa jäädytettyinä tai pakastettuina ruoka-apuun.

Joidenkin elintarvikkeiden, kuten salaattien ja muiden jäädyttämislle herkkien kasvien laadulliset ominaisuudet eivät kestä jäädyttämistä, minkä vuoksi jäädyttämistä ei suositella niille.

10) Ruokaviraston ohje 931/04.02.00.01/2022, kohta 12.3: Ruoka-apua varten jäädytetyt elintarvikkeet suositellaan käytettävän kahden kuukauden sisällä jäädyttämisestä. Elintarvikkeet, joiden jäädyttämispäivästä on kulunut pidempään (yli kaksi kuukautta), on arvioitava aistinvaraisesti ennen käyttöä.

11) Ruokaviraston ohje 931/04.02.00.01/2022, kohta 12.4: Jäädytettyinä varastoidut elintarvikkeet suositellaan luovutettavan ruoka-avussa kuluttajalle jäädytettyinä. Ne voidaan kuitenkin luovuttaa kuluttajalle myös osittain tai kokonaan sulaneena. Jos jäädytettyinä/pakasteena ollut elintarvike luovutetaan kuluttajalle sulatettuna, on kuluttajalle ilmoitettava kirjallisesti tai suullisesti, että tuote on varastoitu jäädytettyinä, eikä sitä saa jäädyttää uudelleen sulatuksen jälkeen. Ilmoittaminen suositellaan tehtävän ensisijaisesti kirjallisesti, mutta sen voi tehdä vaihtoehtoisesti myös suullisesti, jos asiakas varmasti saa tiedon.

Päätös

Lisätiedot

Terveysvalvonnan johtaja Katianna Kuula, 040 1359 222